

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **K. S.**, zastoupená Mgr. Tomášem Krásným, advokátem se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáš Bati 21, Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2019, č. j. KUZL-83976/2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2020, č. j. 33 A 13/2019 - 52,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 1. 2019, č. j. KUZL-83976/2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno (v této věci již druhé) rozhodnutí Městského úřadu Uherský Brod ze dne 15. 11. 2018, č. j. OS-D/1402/17/18/On (dále jen „prvostupňové správní rozhodnutí“), jímž byla žalobkyně shledána vinnou ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. d), i) bod 2 a k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v rozhodném znění (dále též „zákon o silničním provozu“), kterých se měla dopustit tím, že dne 13. 4. 2017 kolem 8:30 hod. jako řidička motorového vozidla zn. VW Caddy, X na místní komunikaci Dolní Valy v obci Uherský Brod couvala v ulici s jednosměrným provozem ve směru k ulici U Fortny a poté se v prostoru křižovatky s ulicí U Fortny u domu č. p. X při couvání plně nevěnovala řízení a nesledovala situaci v provozu, v důsledku čehož narazila do stojícího motorového vozidla zn. VW Golf, RZ X. Tuto dopravní nehodu neohlásila policii, přestože při ní byla způsobena škoda na majetku třetí osoby, a z místa dopravní nehody odjela. Dále byla téhož dne kolem 9:20 hod. jako řidička

totožného motorového vozidla na pozemní komunikaci č. I/50 v „Buchlovských horách“ v místě u benzinové čerpací stanice kontrolována policejní hlídkou, kdy se na výzvu policisty odmítla podrobit vyšetření ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyla ovlivněna alkoholem, a na výzvu policisty nepředložila řidičský průkaz. Za spáchání uvedených přestupků jí byla uložena pokuta ve výši 32 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 16 měsíců a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhala zrušení obou správních rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítala, že dle předložených lékařských zpráv nebyla v době spáchání přestupků přičetná; zároveň odmítla, že by měla ovládací schopnosti snižené v důsledku užití návykové látky. Nesouhlasila s tím, že by při silniční kontrole jevila známky podnapilosti a z jejího dechu byl cítit alkohol; pokud by byla pod vlivem alkoholu, nebyla by téhož dne přijata na psychiatrickou léčebnu v Kroměříži. Popřela, že by úmyslně odmítla vyšetření ke zjištění alkoholu v krvi, neboť si v den spáchání přestupků nebyla vědoma jakéhokoli svého jednání. Tvrdila, že opakovaně dala souhlas k nahlédnutí do své lékařské dokumentace za účelem vypracování znaleckého posudku. Zpochybňovala, že to byla ona, kdo při dopravní nehodě řídil motorové vozidlo. Napadenému rozhodnutí také vytýkala, že se nezabývá přiměřeností uložené sankce a nebyly posouzeny její majetkové poměry. Zdůraznila také potřebu zohlednění společenské nebezpečnosti jejího jednání.

Rozsudek krajského soudu

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 11. 12. 2020, č. j. 33 A 13/2019 - 52 (dále jen „napadený rozsudek“), podanou žalobu zamítl. Předslal, že vzhledem k datu spáchání přestupků (13. 4. 2017) a skutečnosti, že neshledal právní úpravu obsaženou v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), pro žalobkyni výhodnější, její odpovědnost se řídí dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v rozhodném znění. Pro věc relevantní je pak § 16 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon č. 379/2005 Sb.“), nikoli § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále jen „zákon č. 65/2017 Sb.“). Z dikce napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaný na odpovědnost žalobkyně aplikoval (nový) přestupkový zákon a zákon č. 65/2017 Sb.; tento postup dle soudu sice nebyl formálně správný, nicméně z materiálního hlediska se jednalo o nevýznamný nedostatek právního hodnocení věci, protože závěry, ke kterým žalovaný dospěl, by se nijak nelišily, kdyby aplikoval ustanovení právních předpisů účinných k datu spáchání přestupků.

[4] Krajský soud nepřisvědčil tomu, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně se ke spáchání přestupků doznala při ústním jednání dne 26. 7. 2017; jí popsanému průběhu událostí odpovídají i policejní úřední záznamy. Její následné tvrzení (učiněné během vyjádření se k podkladům rozhodnutí dne 10. 10. 2018), že si ze dne spáchání přestupků nic nepamatuje, stejně jako teprve žalobní argument, že ráno v den dopravní nehody jezdil autem také pan M. M., považoval soud s přihlédnutím k jednoznačnému vylíčení skutkového děje ostatními osobami za účelové. Tomu nasvědčuje i to, že žalobkyně ani v odvolání nenamítala nedostatečné prokázání osoby řidiče vozidla. Bez důvodných pochybností tedy bylo dle soudu prokázáno, že v době spáchání dopravní nehody řídila vozidlo žalobkyně.

pokračování

[5] Úřední záznam Obvodního oddělení policie Morkovice-Slížany uvádí, že ze žalobkyně byl silně cítit alkohol; na videozáznamu, který je součástí správního spisu, se žalobkyně na dotaz policisty přiznává k tomu, že před jízdou požila alkohol (jedno pivo). Soud konstatoval, že z žalobkyní doložených lékařských zpráv z Psychiatrické nemocnice v Kroměříži (kde byla hospitalizována ve dnech 13. - 14. 4. 2017), stejně jako z potvrzení její praktické lékařky ze dne 14. 12. 2017 neplyne nic o nepřítomnosti alkoholu či jiné návykové látky v těle žalobkyně v době spáchání přestupků; z nepřítomnosti návykových látek v těle žalobkyně v době hospitalizace nelze usuzovat na jejich absenci také v době dopravní nehody. Žalobkyně se i přes opakovanou výzvu odmítla podrobit jak dechové zkoušce, tak odbornému vyšetření na zjištění alkoholu v krvi; z § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu ve spojení s § 16 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb. plyne, že se na ni bez ohledu na faktický stav hledí, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Soud pro nadbytečnost neprovedl žalobkyní navržené důkazy (svědecké výpovědi obou jejích lékařů, listiny - Potvrzení o psychologické péči v období ledna až června 2017 a Výstupní zprávu o hospitalizaci v Psychiatrické nemocnici v Kroměříži), neboť by mohly vypovídat pouze o stavu žalobkyně v okamžiku hospitalizace či návštěvy lékařky.

[6] Žalobkyně dle krajského soudu neprokázala svou nepřičetnost v době spáchání přestupků. Z videozáznamu jednoznačně plyne, že odpovídala na kladené otázky a byla schopná posoudit jejich smysl; její reakce nenasvědčují tomu, že by v danou chvíli byla ve stavu nepřičetnosti. Předložené lékařské zprávy z Psychiatrické nemocnice v Kroměříži neprokazují, že by žalobkyně v době spáchání přestupků pro duševní poruchu nemohla rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat. Potvrzení její praktické lékařky ze dne 14. 12. 2017 je dle soudu možné brát pouze jako určitou indicii, že jednání žalobkyně mohlo být ovlivněno jejím psychickým stavem; v žádném případě jej ovšem nelze považovat za důkaz, že tomu tak skutečně bylo. Dané vyjádření je formulováno v podmiňovacím způsobu; hovoří o pouhém rozrušení, které nemůže mít za následek vyloučení odpovědnosti za spáchaný přestupek (soud odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2015, č. j. 20 A 6/2014 - 155); nadto jej nevypracoval odborný lékař z oboru psychiatrie. Přestože pro posouzení duševního stavu pachatele přestupku může postačovat lékařská zpráva odborného lékaře z oboru psychiatrie, nelze dle soudu žalovanému vytýkat, že v případě pochybností o duševním stavu žalobkyně v době spáchání přestupku (vyvolaných předloženými lékařskými zprávami) požadoval znalecký posudek. Pro jeho vypracování je však potřeba, aby obviněný poskytl souhlas s nahlédnutím do své zdravotnické dokumentace. Krajský soud nepřisvědčil tvrzení žalobkyně, že tento souhlas poskytla; jeho údajné udělení při osobním jednání dne 18. 9. 2018 nemá oporu ve spisu. Žalobkyně ve svém vyjádření se k podkladům rozhodnutí dne 10. 10. 2018 neměla k obsahu spisu žádné námítky; nijak se nevyjádřila k tomu, že by ve spise chyběl (údajně udělený) souhlas s nahlédnutím do zdravotnické dokumentace. Požadovaný souhlas nepřipojila ani k odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Za situace, kdy předložené lékařské zprávy neprokazovaly její nepřičetnost, se neudělením souhlasu s nahlédnutím do své zdravotnické dokumentace zbavila možnosti tvrzenou nepřičetnost prokázat.

[7] Soud dodal, že na případy posuzování nepřičetnosti nelze aplikovat § 16 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb. Rovněž byl názoru, že z přezkoumání zdravotní způsobilosti žalobkyně k řízení motorových vozidel, ke kterému došlo více než rok od spáchání přestupků, nebylo možno usuzovat na její způsobilost v době spáchání přestupků. Dále konstatoval, že i když žádost o udělení souhlasu s nahlédnutím do zdravotnické dokumentace měla být dle § 34 odst. 2 správního řádu doručena vedle zmocněnkyně i samotné žalobkyni (což se nestalo), ze správního spisu a žaloby je zřejmé, že si žalobkyně nezbytnosti svého souhlasu byla vědoma, jeho udělení tvrdila a nedoručení žádosti své osobě nenamítala. Dle soudu se sice jednalo o vady řízení, které však neměly vliv na zákonnost rozhodnutí.

[8] Krajský soud dále shledal nedůvodnými i námitky směřující proti tomu, že se žalovaný nezabýval přiměřeností uložené sankce, nevypořádal se všemi odvolacími tvrzeními a pouze zopakoval závěry prvostupňového správního orgánu či že nesprávně posoudil materiální stránku spáchaných přestupků. Proti vypořádání těchto námitek žalobkyně nebrotí v kasační stížnosti, protože nebylo účelné jej blíže reprodukovat.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[9] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, ve které jej navrhla zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Nesouhlasí s tím, že skutkový stav byl v souladu se zásadou materiální pravdy zjištěn nade všechnu pochybnost. Připouští, že u ústního jednání dozнала, že do daného vozidla narazila ona; v následných podáních však tuto skutečnost zpochybnila. Žalovaný proto měl provést úplné dokazování; především bylo namístě vyslechnout svědky (J. K. a zasahující policisty). Nebylo možné si vystačit jen s videozáznamem, neboť cokoliv na něm uvedla, činila bez jakéhokoliv předchozího poučení ze strany policistů; její sdělení proto nelze brát jako podklad pro rozhodování v přestupkovém řízení. Navíc nebylo respektováno její právo na obhajobu, neboť správní orgány se dostatečně nevypořádaly se všemi námitkami, což způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí.

[10] V rámci prvního odvolání ve věci namítla, že dne 13. 4. 2017 nebyla přičetná, protože není odpovědná za jí vytýkané jednání; žalovaný (předcházející) prvostupňové správní rozhodnutí zrušil s tím, že má být doplněno dokazování o vypracování znaleckého posudku. Za tímto účelem ji měl prvostupňový správní orgán požádat o souhlas s poskytnutím její zdravotní dokumentace. Taková žádost jí však nikdy nebyla doručena, ačkoliv tomu tak s ohledem na § 34 odst. 2 správního řádu mělo být. Nadto prvostupňový správní orgán pochybil, pokud zmocněnkyni stěžovatelky k její prosbě tuto (údajně jí již jednou doručenou) žádost opětovně nezaslal. Je nepřijatelné, aby žalovaný z tohoto nesprávného postupu prvostupňového správního orgánu vyvozoval negativní důsledky vůči stěžovateli. Nesouhlasí s posouzením krajského soudu, že se jednalo o drobnou vadu řízení, které neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí; pokud jí žádost nebyla doručena (a to správním orgánem ani její zmocněnkyní), neměla povinnost souhlas udělit. Stěžovatelka byla po celou dobu řízení připravena tak učinit a vycházela z toho, že jej již správní orgán má. Krajský soud pochybil, když buď napadené rozhodnutí nezrušil, nebo sám neprovedl důkaz znaleckým posudkem. Za situace, kdy z obsahu spisu vyvěrá pochybnost o stěžovatelčině přičetnosti, nemohl si soud vystačit s odůvodněním, že nedala souhlas s nahlížením do své dokumentace, protože nebylo možné znalecký posudek zpracovat; jedná se o zásadní otázku, na niž bylo nutné znát odpověď. Závěrem stěžovatelka dodala, že se jí jeví jako nevhodné, že soud rozhodoval ve věci bez nařízení jednání; připouští ovšem, že účastníci řízení vůči tomuto postupu nic nenamítali.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření toliko konstatoval, že navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatelka předně brojí proti tomu, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, přičemž zpochybňuje především prokázání toho, že do vozidla zn. VW Golf, RZ X narazila právě ona; žalovaný dle ní měl vyslechnout jako svědky J. K. a zasahující policisty, nikoliv vycházet pouze z pořízeného videozáznamu. Nejvyšší správní soud této námitce nemohl přisvědčit.

[16] Dle úředního záznamu Policie České republiky, dopravního inspektorátu územního odboru Uherské Hradiště ze dne 13. 4. 2017, č. j. KRPZ-43479-13/PŘ-2017-151106, byla daná hlídka „*vyslána na dopravní nehodu, ke které mělo dojít v Uherském Brodě a řidič, který tuto dopravní nehodu způsobil, jel vozidlem TAXI a z místa odjel. V průběhu výjezdu bylo zjištěno, že vozidlo jede do Uh. Hradiště a následně na Buchlovské hory, kde na BČS Motrans bylo zastaveno hlídkou OOP ČR Morkovice (prap. H., pprap. Z.). V době kontroly ve vozidle seděla pouze jeho řidička, a to K. S. Tato se odmítla po výzvě podrobit odbornému měření na alkohol a OPL. Dále na místo dorazil druhým vozidlem její bývalý přítel M. M.*“ Shodně situaci popisuje též úřední záznam Policie České republiky, obvodního oddělení Morkovice-Slížany ze dne 13. 4. 2017, č. j. KRPZ-43320-1/ČJ-2017-150815, dle něž daná hlídka zastavila vozidlo zn. VW Caddy, RZ X (s nímž měla být v Uherském Brodě způsobena dopravní nehoda), které Michal M. policii nahlásil jako odcizené. Kontrolou bylo zjištěno, že předmětné vozidlo řídí polonahá řidička, která byla ztotožněna jako stěžovatelka; následně za tímto odcizeným vozidlem zastavilo druhé vozidlo, které řídil právě M. M. Ten do úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 13. 4. 2017, č. j. KRPZ-43478-2/ČJ-2017-151117, uvedl: „*dnešního dne jsem se v ranních hodinách něco kolem 09.00 hod. nepohodl se svou přítelkyní (stěžovatelkou), dalo by se říci, že jsme se pohádali, a jelikož ona byla již v tento čas v podnapilém stavu, vzala si klíče od vozidla VW Caddy, bílé barvy, RZ X a ve spodním prádle a tričku vyběhla ven z domu, nasedla do uvedeného vozidla a s tímto vozidlem odjela. (...) zavolal jsem svému spolupracovníkovi p. B. s tím, aby se mně v kanceláři podíval na GPS, kde se vozidlo s p. S. pohybuje (...) Toto pan B. učinil a navigoval mě kudy p. S. s vozidlem jede. Paní S. jela po celou dobu z Uh. Brodu směrem na Zlechov a dále na Buchlovské hory, ale tuto se mně nepodařilo zastavit, proto jsem požádal p. B., aby zavolal Policii ČR a uvedenou situaci jim objasnil a poprosil, aby p. S. hlídka zastavila.*“ J. B. do úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 13. 4. 2017, č. j. KRPZ-43478-1/ČJ-2017-151117, uvedl: „*dnešního dne kolem 09.00 hod. mě telefonicky kontaktoval můj zaměstnavatel p. M. M. s tím, že (...) po mně chtěl, abych se podíval na GPS, kde paní S. jede (...). Já jsem dle GPS zjistil pohyb vozidla a pan M. za tímto vozidlem jel druhým služebním vozem. Jelikož pan M. nemohl vozidlo, které řídila jeho přítelkyně, zastavit, proto jsem zavolal na linku 158 a celou situaci jsem pol. orgánu oznámil. Poté se ze strany policie rozjela nějaká akce, o které mě průběžně OD ze Zlína informoval. Já jsem mu hlásil dle GPS polohu vozidla a hlídka se podle toho orientovala.*“ Z fotodokumentace k nehodě v silničním provozu pořízené taktéž dne 13. 4. 2017 je zjevné poškození vozidla zn. VW Caddy, RZ X (jež při zastavení policejní hlídkou řídila stěžovatelka). Ta do protokolu o ústním jednání ze dne 26. 7. 2017, č. j. OS-D/1402/17/5/On, uvedla: „*vyběhla jsem jenom v tričku a spodním prádle z domu a nasedla jsem do auta VW Caddy provozovaném taxisloužbou (...). S vozidlem jsem začala couvat a jsem si vědoma, že jsem při tom narazila do vozidla, které bylo zaparkované u protější strany komunikace. To, že v daném místě se měla nacházet chodkyně, kterou jsem při tom měla obrozit, nevím. Byla jsem v takovém psychickém stavu, že z toho dne si toho moc nepamatuji. Každopádně je mi líto, jestli jsem tuto chodkyni obrozila. S vozidlem jsem odjela a jela jsem směrem na silnici č. 50 a pak k Buchlovským horám. (...) U benzinové stanice Motrans mě zastavila policejní hlídka. Sdělila mně, že mě zastavují v souvislosti s dopravní nehodou v Uherském Brodě. Řídila jsem vozidlo taxisloužby, kde všechna vozidla mají zabudovanou GPS. Proto taky přítel věděl, kudy jedu a policisty mým směrem navedl. (...) Při této silniční kontrole jsem byla vyzvána policistou,*

abych se podrobila vyšetření ke zjištění, zda nejsem ovlivněna návykovou látkou nebo alkoholem. Já jsem toto odmítla. Konkrétní důvod, proč jsem to odmítla, mi není jasný, možná jsem se tímto chtěla pomstít příteli.“

[17] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše citované pasáže konstatuje, že výpověď samotné stěžovatelky, podání vysvětlení M. M. a J. B. i úřední záznamy vyhotovené členy obou zasahujících policejních hlídek jsou ve vzájemné bezrozporné jednotě. Podává se z nich, že policejní hlídka zastavila (přes GPS lokátor sledované) vozidlo zn. VW Caddy, X, v němž se nacházela pouze stěžovatelka; právě tímto vozidlem přitom měla být v Uherském Brodě (před cca 45 minutami) způsobena předmětná dopravní nehoda. Sama stěžovatelka výslovně uvedla, že si je vědoma toho, že při couvání narazila do vozidla, které bylo zaparkované u protější strany komunikace, přičemž poté odjela k Buchlovským horám, kde byla následně zastavena. O pravdivosti stěžovatelčina doznání není (s ohledem na soulad s dalšími podklady) žádný důvod pochybovat. Soud podotýká, že stěžovatelka tuto svou výpověď ve správním řízení nikdy výslovně nepopřela. Do protokolu o vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí ze dne 10. 10. 2018, č. j. OS-D/1402/17/18/On, pouze uvedla: „v den, kdy mělo dojít k dopravní nehodě, tj. 13. 4. 2017, si z toho dne nic nepamatuji, protože jsem byla psychicky úplně vyčerpaná“. Toto konstatování (vyslovené navíc se značným časovým odstupem – cca rok a půl po nehodě) však nikterak nezpochybňuje zjištěný skutkový stav. Krajský soud správně poukázal na to, že stěžovatelka v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí vůbec nenamítala neprokázání osoby řidiče v době spáchání přestupků ani nenabízela žádné vlastní alternativní vysvětlení celé situace. Až v žalobě toliko uvedla, že předmětné vozidlo téhož dne dopoledne ještě před ní (údajně) řídil také M. M.; tuto skutečnost však nijak konkrétně nezasadila do časového rámce způsobené nehody, jejich vzájemné hádky a jejího následného impulsivního odjezdu. Ke kasační námitce, že žalovaný měl vyslechnout J. K. (očitou svědkyni nehody) a zasahující policisty, Nejvyšší správní soud konstatuje, že paní K. byla prvostupňovým správním orgánem předvolána jako svědkyně, dostavila se na ústní jednání a k věci vypovídala; uvedla, že viděla, jak dne 13. 4. 2017 na silnici před ulicí U Fortny rychle vyjelo vozidlo Taxi Zero a zadní částí narazilo do stojícího vozidla (srov. protokol o pokračování ústního jednání ze dne 10. 10. 2018, č. j. OS-D/1402/17/17/On). Policisté z obou zasahujících hlídek pak vyhotovili úřední záznamy založené ve správním spise, v nichž nejsou žádné rozpory; stěžovatelka jejich výsledk ve správním řízení sama nenavrhovala, a proto jejich neprovedení nelze správním orgánům (natož poprvé až v řízení o kasační stížnosti) vytýkat. Námitka, že správní orgány neměly při zjišťování totožnosti řidiče vozidla zapříčinivšího nehodu vycházet pouze z pořízeného videozáznamu, je nedůvodná, neboť tomu tak nebylo. Správní orgány ani soud se v tomto ohledu o daný záznam vůbec neopíraly; zmiňují jej pouze v souvislosti se stavem (příčetností) stěžovatelky po zastavení hlídkou a odmítnutím dechové zkoušky. Nejvyšší správní soud proto aprobuje závěr krajského soudu, že jde-li o osobu řidiče v době spáchání dopravní nehody, skutkový stav byl prokázán bez důvodných pochybností.

[18] Stěžovatelka dále namítá, že v době spáchání nehody nebyla příčetná, protože jí měl prvostupňový správní orgán za účelem ověření této skutečnosti požádat o souhlas s poskytnutím její zdravotní dokumentace; v rozporu s § 34 odst. 2 správního řádu však tuto žádost zaslal pouze její zástupkyni. Soud dle ní nemohl dospět k závěru, že pokud nedala souhlas s nahlížením do své dokumentace, nebylo možné zpracovat znalecký posudek, a tedy posoudit její příčetnost.

[19] Prvostupňový správní orgán stěžovatelku přípisem ze dne 13. 8. 2018, č. j. OS-D/1402/17/12/On, požádal, aby z důvodu nutnosti ustanovení soudního znalce z oboru psychiatrie udělila souhlas s nahlédnutím do její lékařské dokumentace, která bude podkladem pro zpracování znaleckého posudku; za tímto účelem přiložil vzor prohlášení souhlasu. Tento přípis byl dne 14. 8. 2018 doručen zástupkyni stěžovatelky (JUDr. Miroslavě Kamenické, advokátce – srov. plnou moc ze dne 13. 12. 2017 založenou ve správním spise)

pokračování

přihlášením do její datové schránky. Dle úředního záznamu ze dne 26. 9. 2018, č. j. OS-D/1402/17/15/On, byla zástupkyně stěžovatelky v rámci telefonického hovoru oprávněnou úřední osobou (Ing. Z. O.) upozorněna, že doposud nebyl ze strany stěžovatelky dán souhlas s nahlédnutím do její lékařské dokumentace. Zmocněnkyně požádala o opětovné zaslání formuláře souhlasu na její e-mailovou adresu; této žádosti prvostupňový správní orgán nevyhověl s tím, že zmocněnkyně na předmětnou žádost reagovala po více než 1 měsíci teprve po doručení předvolání k ústnímu ujednání, což vnímal jako zdržovací taktiku. Následně byla stěžovatelka osobně přítomna pokračování ústního jednání dne 10. 10. 2018; téhož dne se vyjádřila k podkladům pro rozhodnutí, avšak k problematice svého souhlasu s nahlédnutím do lékařské dokumentace neuvedla niče a tento ani sama neudělila. V prvostupňovém správním rozhodnutí se výslovně uvádí, že správní orgán neměl možnost potvrdit či vyvrátit její tvrzení, že se v době spáchání přestupku nacházela ve stavu nepřičetnosti, protože neudělila písemný souhlas opravňující znalce k nahlédnutí do její lékařské dokumentace. Ve svém lakonickém odvolání proti tomuto rozhodnutí přitom tento závěr nikterak nenapadla; netvrdila, že předmětný souhlas již udělila či že k jeho udělení nebyla náležitě vyzvána. V žalobě pak stěžovatelka tvrdila, že opakovaně udělila souhlas s nahlédnutím do lékařské dokumentace; to však sama nijak nedokládala a jak správně vyslovil již krajský soud, tato tvrzení nemají žádnou oporu v řádně vedeném správním spise. Nutno přitom zdůraznit, že stěžovatelka v odvolání ani žalobě neučinila návrh na doplnění dokazování o tento znalecký posudek; stejně tak žalovanému nedoložila svůj souhlas nezbytný pro jeho vyhotovení.

[20] Má-li být v rámci přestupkového řízení vypracován znalecký posudek, je potřeba, aby obviněný, na rozdíl od trestního řízení, poskytl souhlas s nahlédnutím do své zdravotnické dokumentace [srov. § 65 odst. 2 písm. i) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování]. Dle soudu se jedná o případ, kdy musí zastoupený účastník něco v řízení vykonat osobně, neboť daný souhlas může udělit pouze sám konkrétní pacient. Lze tudíž přisvědčit stěžovatce i krajskému soudu, že bylo namíště aplikovat § 34 odst. 2 správního řádu, dle něž měla být předmětná žádost doručena vedle zástupkyně i přímo stěžovatce; je přitom nesporné, že se tak v projednávané věci nestalo. Nejvyšší správní soud dále dodává, že prvostupňový správní orgán měl s ohledem na zásadu vstřícnosti (§4 odst. 1 správního řádu) vyhovět prosbě zástupkyně stěžovatelky a opakovaně jí zaslat žádost o souhlas s nahlédnutím do lékařské dokumentace, včetně příkládaného formuláře se vzorem takového souhlasu. Soudu není zřejmé, v čem by v případě tohoto postupu měla spočívat zdržovací taktika zástupkyně stěžovatelky, když k udělení souhlasu nebyla stěžovatelce stanovena žádná lhůta, a mohla tak tedy (nehlédě na případné opakované zaslání vzoru souhlasu) učinit až do okamžiku vydání rozhodnutí. Přesto se však Nejvyšší správní soud ztotožňuje s krajským soudem v tom, že byť se jedná o procesní pochybení, neměla tato vliv na zákonnost rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Stěžovatelku měla předně povinnost o dané žádosti správního orgánu vyrozumět její zástupně (advokátka), jíž byl přípis řádně doručen. Přímo stěžovatelka (ač měla být prvostupňovým správním orgánem taktéž obeslána) se mohla sama s předmětnou výzvou, resp. nezbytností vyslovení souhlasu s nahlížením do lékařské dokumentace, seznámit již při nahlížení do spisu v rámci vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Nejpozději se však s těmito skutečnostmi musela seznámit v prvostupňovém správním rozhodnutí, jež na tvrzenou nepřičetnost v době spáchání přestupků reagovalo právě závěrem o nemožnosti ji posoudit z důvodu absence stěžovatelčina souhlasu nezbytného pro zpracování znaleckého posudku. Stěžovatelka (již si vědoma posouzení prvostupňového správního orgánu) mohla vyslovit nezbytný souhlas i v odvolacím řízení a trvat na provedení znaleckého posudku, což však neučinila. Nadto je třeba zdůraznit, že v žalobě uvedla, že si nutnosti udělení souhlasu k nahlížení do lékařské dokumentace byla vědoma; pokud tvrdila, že jej opakovaně vyslovovala oprávněné úřední osobě (což jak shora uvedeno nebylo prokázáno), mohla tak zjevně učinit i v požadované písemné formě.

[21] Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s posouzením krajského soudu, že v případě, kdy stěžovatelka namítala svoji nepřičetnost v době spáchání přestupků, byla nezbytnou podmínkou pro posouzení této skutečnosti její součinnost tkvící v udělení souhlasu s nahlédnutím do její zdravotní dokumentace. Tím, že za situace, kdy jí předložené lékařské zprávy toto neprokazovaly, neudělila souhlas s nahlédnutím do své zdravotnické dokumentace pro potřeby vyhotovení znaleckého posudku, sama se svým přístupem připravila o možnost tvrzenou nepřičetnost prokázat. Nelze tedy přisvědčit tomu, že správní orgány nepostupovaly tak, aby byl zjištěn stav věci v souladu se zásadou materiální pravdy; byť se skutečně jedná o zásadní otázku, v nastalé situaci toho bez nezbytné součinnosti stěžovatelky nemohly k objasnění její přičetnosti více učinit.

[22] Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že se jí jeví jako nevhodné, že krajský soud rozhodoval ve věci bez nařízení jednání, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ona sama mu přípisem ze dne 19. 5. 2019 sdělila, že souhlasí s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání; navíc v žalobě ani replice nenavrhovala provedení žádných důkazů.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[23] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nebyly naplněny žádné stěžovatelkou uplatněné kasační námitky, a taktéž neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti; proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně neměla v tomto kasačním řízení úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost. Proto soud vyslovil, že žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému ji nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu